

02.05.2023

5-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

**Тема: Народи, які живуть на теренах України.**

**Мета уроку:** сформувати знання про особливості національного складу населення України; вміння називати етнографічні групи українців та національні меншини; пояснювати причини строкатого національного складу населення України; показувати країни з найбільшими за чисельністю українськими діаспорами; продовжити формування навичок роботи з картами атласу та секторними і стовпчастими діаграмами; виховувати повагу до представників усіх народів, що проживають в Україні.

**Актуалізація опорних знань**

**Пригадайте:**

- Що таке держава?
- Що таке регіон?
- Що таке карта

**Вивчення нового матеріалу**

У процесі історичного розвитку за окремими частинами території України закріпилися певні назви. Середня Наддніпрянщина, Чернігово-Сіверщина, Галичина, Волинь, Поділля, Буковина, Закарпаття, Донщина, Слобожанщина, Північне Причорномор'я — це історико-географічні регіони України. Вони різняться особливостями будівництва, господарськими заняттями. Історико-географічні землі не мають чітко визначених кордонів, не збігаються з адміністративно-територіальним поділом.

**Словничок (запишіть)**

**Історико-географічний регіон** — це не просто територія, це ціла країна зі своєю історією, традиціями, самобутністю.

Цікава інформація про історико-географічні регіони України зберігається в музеях народної архітектури та побуту. Особливості життя народу в різні історичні періоди досліджує наука етнографія (від грецьких слів «етно» — народ, «графія» — опис).

Назви регіонів часто мають давню історію. Наприклад, назва «Буковина» походить від великих масивів букових лісів, які були поширені тут у давнину.

Слобожанщина походить від населених пунктів — слобід, які засновували переселенці з інших регіонів України.

### Досліджуємо

Опрацюйте «хмаринку» слів. Поясніть, як ви розумієте поняття «народ». Чому якості, за якими характеризують народ, подібні до тих, якими оцінюють людину? До якого поняття, опрацьованого на попередньому уроці, слово «народ» є найближчим - родина, громада, держава, суспільство?



Народи, як і люди, народжуються та зростають, мають близьких і далеких родичів. Найширше коло спорідненості - це раси. Традиційно виокремлюють три великі раси: європеїдну, негроїдну і монголоїдну. Для представників однієї раси спільними є низка ознак, серед яких, зокрема, колір шкіри, очей, волосся тощо.

Близькість народів простежується і в мові: усі народи світу вчені умовно поділяють на сім'ї. Український народ належить до індоєвропейської сім'ї народів, а українська мова - до індоєвропейських мов. Різні індоєвропейські народи - це так би мовити далекі родичі. Споріднені народи у межах сім'ї (близькі за походженням та мовою) об'єднані в групи. Українці належать до групи слов'янських народів. Слов'янами також є поляки, чехи, словаки, білоруси, росіяни, серби, хорвати, македонці, болгар, словенці. У сучасній Україні мешкає багато представників слов'янських народів. Наприклад, на півдні України є численні болгарські громади, а на заході нашої держави - польські.

## ВИШИВАНКА — УНІКАЛЬНИЙ КОД ТВОГО КРАЮ

Для українців вишиванка — не просто одяг. Це щось особисте, рідне, святе. Вишивка — як символ, який зберігає наше коріння, розуміння себе. Це наша міфологія, релігія, давнє мистецтво наших предків, душа нашого народу.

В Україні кожна область, інколи навіть село володіли своїми унікальними техніками вишивання. Дівчаток з наймолодшого віку привчали до вишивання. У деяких областях це ремесло любили й чоловіки.



Вишивана карта України з орнаментами різних регіонів

Наші предки знали багато секретів давнього ремесла. Наприклад, нитки для вишивання фарбували лише природними барвниками. Брили те, що було під рукою: кору, коріння, листя і квіти. Цікаво, що для закріплення кольору нитки запікали в житньому тісті — так вони не втрачали забарвлення протягом десятиліть.

1. Чим, на вашу думку, зумовлене різнобарв'я вишиванок у різних куточках України?
2. Дізнайтеся, що символізує орнамент вишиванки вашого регіону.

## УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

Конституцію нашої держави прийнято «від імені Українського народу — громадян України всіх національностей». За цим Основним Законом, Українська держава сприяє розвитку української нації, а також розвитку культурної і релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України. Близько 80 % жителів нашої країни вважають себе українцями за національністю. Представниками інших національних спільнот є росіяни, білоруси, молдавани, кримські татари, болгари, угорці, румуни, поляки, євреї, вірмени, греки та інші.

За віросповіданням найбільше в Україні християн: це українці, росіяни, білоруси, молдавани, болгари, поляки та інші. Кримські татари (корінний народ Криму), азербайджанці та деякі інші народи є мусульманами — послідовниками ісламу. Євреї сповідують юдаїзм. Є в Україні представники й інших релігій, а також люди, які не сповідують жодної релігії (атеїсти).

*Розгляньте ілюстрації. Дізнайтеся, які народи проживають у вашому регіоні. За якими ознаками можна визначити належність людей до певної національної спільноти?*



Центр Менора (м. Дніпро) — найбільший у світі єврейський громадський комплекс



Святкування Міжнародного дня ромів у м. Ужгород



День польської мови у школі № 3, м. Івано-Франківськ



Фестиваль угорської культури на Закарпатті



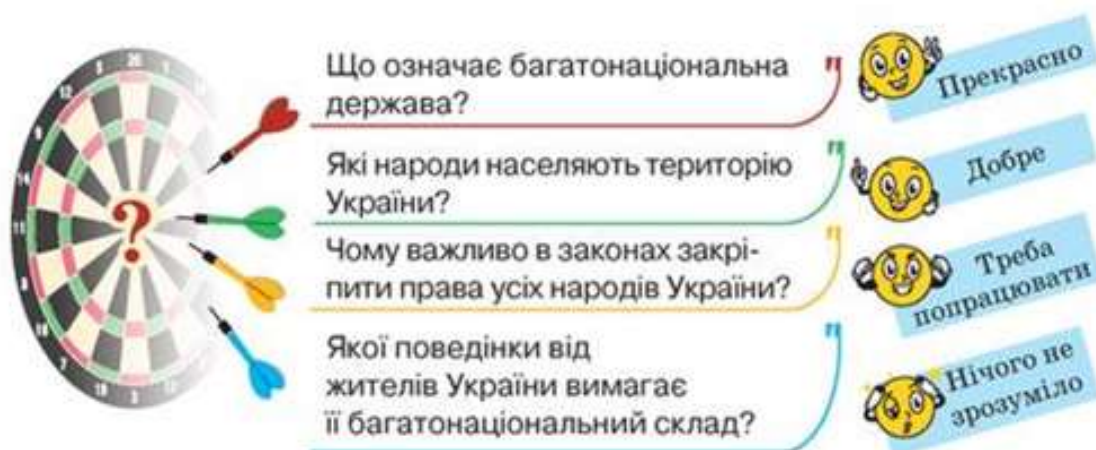
Гагаузи в національному одязі



Перегляньте відео: <https://youtu.be/a3v04qRpI00>

## Закріплення вивченого

*Самооцінювання: оцініть свої успіхи в опануванні теми «Народи, які проживають на теренах України». Дайте відповіді на поставлені запитання.*



Домашнє завдання: прочитати пар. 31.

Підготувати усну відповідь про національні символи українського народу.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу [nataliarzaeva5@gmail.com](mailto:nataliarzaeva5@gmail.com)